

ลักษณะบรรพคำฉันท์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเนาวรัตน์

โปรดให้พิมพ์

เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๕

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

N. 265.

100 २

174

ถักกบรพคำฉันท์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้านารีรัตนา

โปรดให้พิมพ์

๕ ๔
เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๗

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

สักกบรพคำฉันท์

๑๕ ปางไทยบรมบุตรท้าว
ยศยิ่งวราฤทธิดำรง

๑ เสกตั้งเนาอริญประเทศ
อาศรมศิวิชัยนุกาล

๑ ทรงเพศทาบสณนวช
แสงบุญบ้ำาเพ็ญผลบวช

๑ กบฏไทธิคาชรมนาถ
นามท้าวมัทธีวิมลมาลย์

๑ พักตรผ่องลของอรอนง
กุจันทรมณทลทรรอง

๑ เกศาชลลบัลลคือขก
ไวยเรียบรูไวยอริยพิน

๑ พระกรรณไวยวิสัยเลิศ
ทวยเทพยคณานิกรบง

ศรีสณฺฑชเยศยง

ภพแผ่นสุธาธาร

วนเวศพิศาลสถาน

นฤมิตประติษฐิตวาย

ณพนมศิวิราย

รชตรีทิวาวาร

มัทราชภูบาล

นรลักษณล่ายอง

คยมมิลทินหมอง

ยมี่พานพระวาคิน

ภูมเวศโยยบิน

ทรรเกล้า้งฉเจียนง

ทิพยกลีบขุขผาทรง

กชเปริยขบเปริยขยุณ

- ๑ นาสาสุทาวิสุทธอิง
เมืองอินทรวรทศวิบูลย์
- ๑ ในยเนตรมณีนัยมฤค
ชนงนางประเล่ห์ศรมหันต์
- ๑ โอบอุแสงวิสุทธิอรุโณ
แสงทันทปานนิลระไร
- ๑ ปรางเปรียบจะเปรียบผลมะปราง
คางลีหเปรียบหณกัมมิ
- ๑ พระศอสมรวิไล
ศอพาหนาสันบรมหงส์
- ๑ งามวงศเสนทรลมน
นวนอยคอกกลงบวร
- ๑ เถ่งเต้าประโยชน์ทศอบง
ในสระสรวรรคประเทือง
- ๑ กัทลีสุวรรณบเปรียบ
ไต้ป่านเสมอชัตติยวง

อารังรัตนขอรุณ
 ไอยเรศเชราวัณ
 ยเปรียบพอทัน
 จตุพาหุเกรียงไกร
 กลสรวลขสรวลไส
 รตนเรียบจำรัสศรี
 เสมอปรางพระเทพี
 วรลัษณเทียมองค์
 ขวิลาสประกททรง
 จิตรพัศตรททรงจร
 กัมมิปุ่นพระกรอร
 นขพวรรณรายเรือง
 กชทิพยนองเนอง
 อุบัติงาคชาทรง
 อรเชวอนงค์ยง
 ศคชพรหมรังสรรค์

๑ ชงขมาวิมลกลคือปลี
 บาฬาราวีสุททพร

๑ ทรงเบญจลัักษณพริ้ม
 กาเยนทรอัมภรคณา

๑ ศรีสังขไลสุวรรณมาศ
 ฝีมางสวไลยลัษณวรร

๑ ช่อท้อบพิตรภรรกา
 ตามทิดคือศิษย์ผจง

๑ ท้าวโทธนำบุตรบุตรี
 สมารจากสุธารมรหมาย

๑ เนาในอรัญญประเทศ
 วงกฏพนมพนมหา

๑ จำเวญเมตตาทิรุพรหม
 ทรงศีลสังวรประไพ

๑ สบสัทมาศบริบูรณ์
 นามชัชวาทรรพิกล

นพมาศฉายฉิน
 ฌลมนุประภาพพา

ศุภสุนทรกายา
 กีบเท่ายเทียมทัน

ก็คู่ประกอบกัน
 ฌลอลอลขององค์

ประวิบัติคงตรง
 จรพิศตรเดี้ยวตาย

บุพราชสองสาย
 สถิตในพนาทวา

ศิรินทรสมญา
 ธิกัทรงผนวชใน

วิหารแผ่ไป
 ลีรสขสธาสล

รณมีธชิตล
 พิการทงอินทรี

๑ มาขอพระหน่อบรมของ
ปราโมทยสองภริยามี

๒๙ เมืองบรรพเทพมัทธกาล
ชมพระสมภาร

๑ ท้าวห่อนหว่นไหวฤทัยเป็น
ท้าวอปองเป็น

๑ สรรเสริญแห่งบุทรทานา
สาธการา

๑ ชมทานยานบารมีมี
โสมนัสปรี

๑ สองท้าวอยู่สุขสถิตสา
จำเริญเมตตา

๓๐ ปางนั้นเทวราชบดินทร์
พิภพทาวกิงส์สถาน

๑ วิทกภัยกาลกิการ
บำเพ็ญกุศลทานา

คก็อวยอำนวยปรีดิ์
มนนาถชมทาน ๑

ททยกมลมาลย์
ธำเพ็ญ

กุศลพิสุทธิเทน
พระศาสดา

วิมลวิลมหา
กียินดี

จิตต์สมหิษี
ทิเปรมปรา

ธรวริสุทธิศรัทธา
ประนินทิน ๑

บคีสวามินทร์

หน่อทศพลญาณ

๑ ในกาลวันวารเวลา	ชูชกพฤตมา
มาสู่สำนักนักพรต	
๑ ขอสงอยพเยาวเฮอร์ส	พระองค์ปลงปลศ
มิไ้เสียคายยตรา	
๑ หวังรักเป็นพระศาสดา	ยังมีโยรสา
ทั้งสงอยเขออมทาน	
๑ จึงเกิดอัครรรยักรวาท	โกสาลลทาล
ขุนเมรมาศหวากไหว	
๑ ยังไทเทพักเียวใน	อาศรมฮาไศรย
บ้ำเรอบำรุงราชา	
๑ ละไว้ยาเทกโตมา	ขอราชสาชา
มิตรผู้เพอนเคองเชญ	
๑ พระองค์จักเขอวยเป็น	ท่านท้าวหากเห็น
ในสวัยสัพพัญญุตญาณ	
๑ นัยไ้ในพาเหียรทาน	พระอวยเฮภาร
บไ้วิมุตติจาคา	

๑ แม่นมาคชฌติกา	มางสโลหิตา
หฤทัยในภร	
๑ แม่นมียาจากมาวอน	ขอสิ่งสาทร
พระองค์ระอวยด้วยคิ	
๑ ท้าวเผด็จมัจฉิรยงไข่ม	โลกแรงราวี
วิคิขำยักหฤทัย	
๑ นางท้าวเพื่อนท้าวเชญใจ	ใครขอพาไป
ประเทศสถิตถิ่นฐาน	
๑ ชายชาติค้ำไร้ทรพาล	ทรพลสันดาน
จะเล้าจะโลมเลี้ยงนาง	
๑ เปนบาทบริจาในปาง	นั้นชระหมาง
จักหมองพระทัยชายา	
๑ เลี้ยกายชาติเชือกษัตรา	ประยุรวงศา
จะเลื่อมจะสญุเทโซ	
๑ ราชากักเนาเอโก	ห่อนมีใครโท
จะเท่าทุเรศอาวัญ	

- ๑ แสงวหาผลผลาเฝือกมัน ต่างต่างมีพรรณ
พุนพณันนำมา
- ๑ ใครจักบำรุงผลกฐา เป็นศิษย์แสงวหา
น้ำตรึงแลฉนั้นอันเคย
- ๑ พระองค์มีสุขเสวย พรตกรรมอันเคย
จะชากบาราสักพรหม
- ๑ ควรวุลงสู่อาศรม แสงวังทำคำคม
อุบายด้วยกลวิงวอน
- ๑ ขอไทเทพีศรีสมร มีตรีอรร
ประกอบด้วยเบญจกัลยา
- ๑ ครั้นราชประสาทวรชา ยาลแล้วอาตมา
จะทูลถวายคินคัง
- ๑ หวังไว้ปฏิบัติยาทงส์ ในห้องไพรพง
พนมพณันธาราม
- ๑ ฝ่ายภูก็มีคุณคาม ภิรภาพเหลือหลาม
วิสุทธิประเสริฐมहिมา

๑ ชูช่วยยกยอชกทานา
ประพฤติเพอเขาราชทาน ฯ

๑๕ สมเด็จพระสังฆราช
ยลชอพระบอขรภักทยาน

๑ กลัษกลายพระกายนฤมิตเป็น
สรวางคพลพิกลกา

๑ มือซ้ายก็ถารกรจรก
ชวาทรงประจำกลรวัง

๑ ถูงยามสพักอิงสสพาย
เสร์เพศพราหมณก็เจียน

๑ ใต้ตามถลามรรคแนว
วังวงพนมคีขริน

๑ ถึงยอภักยอกรประนม
แล้วพราหมณกล่าวพจนสาร

๑๖ ข้าแต่บพิตรพงศ์
เนอหน่อพทธางกูร

ขารมีไธพาร์

คำวิหิกงในกาล

จรรจากสรวรรคา

พฤทมิพราหมณาคลา
ยพิการพึงชัง

ยทบาทเซซัง

จตุบาทเบียดเบียน

กลใส่เสียบึงเนียน

จรไคลครรวไคเริ

พนเวศไตรกเทวิน

กิลคดมิทันนาน

อภวันทนาการ

ศกสันทราทล ฯ

อภิศริเบศร์สุรย์

วรโลกยครัสไทร

- ๑ แต่ท้าวสำราญรมย์
 สู้สัสนาไลย
 ๑ ยิงสุขศรีสวัสดิ์
 ฤาไวยังเสถียร
 ๑ ฤาทั่วสำราญราช
 ฤาทุกขชกทวี
 ๑ หนึ่งภัยคอคัทรู
 ภัยพิภพเคืองเข็ญ
 ๑ ปวงสัตว์ทั้งหลายเพศ
 ยังไกลกฏีกา
 ๑ หนึ่งยังแสงวงหา
 หนึ่งไพรคิขรเขา
 ๑ ฤาร้ายวิเวกกาย
 ฤาเป็นประมาณครัน
 ๑ ซึ่งข้าพระบาททูล
 ขอท้าวอรรขยาย

ละสนมราไซ
 บรรพชาฆ่าเพี้ยนเพียร
 ฤพิบัติโคเข็ญ
 สติทไทฤไยมี
 หฤทัยนาถปริศิ
 เทวษไทธชุ่นเข็ญ
 อริราชปองเปน
 จคุยาทนานา
 ฌประเทศอริญญา
 บสยวชนวนา
 ผลพฤกษเทือนเทา
 คิริรัตนเนืองนัต
 ผลวายบครันฉัน
 บริโภคเพราบาย
 สุรราชฤาสาย
 กลกิณุกิจแกลง

- ๑๐ ^๕เบืองบรรพพระเวสสัน
^๕จึงกล่าววยบลแจ้ง
 ๑๑ ^๕อัครพุดมา
 ถามกิจทั้งผอง
 ๑๒ แต่เราผนวชใน
 สร้างพรตพิชิปรี
 ๑๓ นฤทุกชนฤโคก
 เกทถัยขพาธา
 ๑๔ พฤกษาลาหาร
 ขวนหาก่ง่ายตาย
 ๑๕ ^{๕๕๔}ทงนกเพชฌ
^๕จึงกอประคัวยสา
 ๑๖ สัตว์ร้ายขกรายกล้า
 คณนานิยมกรม
 ๑๗ เชอพรหมณามา
 เปนเกียรติกแก่เรา

กรพังกก็เสดง
 ศุภสารวิถารสนของ
 ทชีพรหมณาปอง
 คุณนั้นประมาณมี
 พนไพรพนาลิ
 คิมโนภิรมยา
 นฤโรคโรคา
 จตุบาทยโกลักราย
 กือเนกขพิทขวาย
 ยมิยากพระทัยหา
 บำเพ็ญอเนกา
 ทรสขล้าราญรมย์
 กุฎีเขตพระอาศรม
 สัตมาสมาเนา
 กลฉินล้าเนาเขา
 สิริสวัสดิคิมงคล

๑ นานาผลาหาร

อีกใสสชาคชล

๑ น้อยทำมัทรีง

ตรอกห้วยฉเนินไศล

๑ เชิญพราหมณ์พฤตมาจารย์

ในภาชนเหลียงฉัน

๑ ตามแต่ฤทัยพราหมณ์

จึงอินทรบัญชา

๑ ราชาพระคาบส

รอยเกล้าประจงใจ

๑ จึงมีวโรภาษ

โดยจิตต์มฤ

๑ กังวลยุบลมี

แสงหวาวิชาการ

๑ พิเคราะห์ชดาตาม

หวังเป็นประโยชน์ใน

ผลรสตระการกล

ชลาภ์เย็นใจ

จรรตักคำยลใน

บริบูรณ์ครามครัน

คมนาดีลาจรัส

ผลพฤษกษโสภา

บริโภคปรางนา

สิริสาธอวยไชย

ธกัตรีคำรพีใน

จะขอสิ่งตระการก

พจนาคถ์เผด็จก

สรวิตไสยานต์

คคัโคธอาจารย์

ไสยศาสตร์คำหรัไค

นรลักษณ์ประจักษ์ใจ

อิธิโลกเลียงกาย

- ๑๑ ๐ ฤาเล่นปรอทแระ
มาเพ็ชระชวนชวาย
๑๒ ๐ ฤาฟังพิเคราะห์เห็น
ละเคหวาสถรร
๑๓ ๐ ฤาหนึ่งประสงค์สิ่ง
ชยาเกรงฤทัยไซ
๑๔ ๐ ปรานนั้นฝ่ายองค์อินทรพราหมณ์ กัมเกล้าทุกตาม
ระบอบคณัษพัฏฐมา
๑๕ ๐ ข้าแต่ขัณฑิรพระดา
แลข้าพระบาททพรพล
๑๖ ๐ เทยวณิกขาจารย์เลี้ยงตน
พิการชยทัชัพพลา
๑๗ ๐ ไซ้ข้าจักพนเณรมา
ตำราพิเคราะห์บาปกรรม
๑๘ ๐ ปรอทแระแปรธาตุไ้ทำ
บชาญชำนานัญรักษา
- ขมิสมนิยมหมาย
สรวพยาประกอบกัน
ภยในขั้จัน
ยามาณนวจใน
อนสนธิเยยไณ
กลดัยคคักความ ฯ
ขสผู้อิศรา
ยากไว้เอนคน
แสงทหาวิชา
แพทยาบาย้า

- ๑ ข้าอุส่าห์เสาะสืบมา ควณมกิจา
 นุสนธิในเบื้องบาทของสุ
 ๑ ปางพรหมณะระทูลของค นื่องท้าวบุพผง
 ก็ทูลอวยอปลา
 ๑ นำพระทัยท้าวทรงศรัทธา คิชคังมหา
 นทีพันภูกหลังไหล
 ๑ หนึ่งนามคชคงคาไฉย หนึ่งขมनाใส
 สธากสธ้านชลธิ
 ๑ หนึ่งนามอิรวดี สรรพหนึ่งมี
 มหิมหาหนึ่งใน
 ๑ บัญจนทีหลังไหล เพียบผั่งชลาลัย
 บหุคยหย่อนเขี้ยวฉาน
 ๑ แม่นมาครฝ่งชนมากมาน วัณเร้ารำคาญ
 ครหนครหายเหินอยมา
 ๑ ชวนกันวิภวักตักวา วิชาบหาบคลา
 ไปกินสำราญบานใจ

- ๑ จัก^๑บาททวิบาท^๑ยงใน โลกไค้^๑ข้าไคร^๑ย
 บ^๑แห่ง^๑บ^๑เหือ^๑ค^๑พร^๑อง^๑ช^๑ด
- ๑ อ^๑ป^๑ไม^๑บ^๑โ^๑ห^๑ม^๑ส^๑าก^๑ล เล^๑ยง^๑โ^๑ก^๑ช^๑ด
 บ^๑อ^๑ม^๑พ^๑ระ^๑ท^๑ิ^๑ย^๑ภ^๑ร
- ๑ ข^๑า^๑เ^๑า^๑มา^๑เพ^๑อ^๑ห^๑ว^๑ง^๑ว^๑อน ข^๑อ^๑ง^๑ค^๑ม^๑ห^๑ิ^๑ศ^๑ร
 ม^๑ท^๑ริ^๑ว^๑ิ^๑ล^๑ย^๑ด^๑า^๑ว^๑ร^๑ร^๑ณ
- ๑ ข^๑อ^๑โ^๑ท^๑ิ^๑เบ^๑ศ^๑ร^๑น^๑ัก^๑ธ^๑ร^๑ม^๑ โ^๑ป^๑ร^๑ค^๑ทุ^๑ข^๑้า^๑อ^๑น^๑
 ป^๑ระ^๑โย^๑ชน^๑ร^๑ับ^๑ป^๑ระ^๑ท^๑าน^๑ท^๑ร^๑ง
- ๑ ข^๑า^๑ร^๑ม^๑ี^๑ท^๑าน^๑ท^๑ำ^๑ว^๑จ^๑ำ^๑น^๑ง อ^๑น^๑า^๑ค^๑ต^๑ว^๑ง^๑ค^๑
 จ^๑ะ^๑ท^๑ริ^๑ส^๑แ^๑ก^๑ะ^๑พ^๑ระ^๑ป^๑ร^๑มา
- ๑ ส^๑ม^๑โ^๑พิ^๑อ^๑โ^๑ป^๑ร^๑ค^๑เท^๑ล^๑ำ^๑จ^๑ั^๑ทุ^๑รา บ^๑ร^๑ร^๑พ^๑ส^๑ท^๑ว^๑ค^๑ณ^๑า
 ไ^๑ห^๑ล^๑ย^๑ง^๑ห^๑อ^๑ง^๑น^๑ฤ^๑พ^๑าน ๑
- ๑ ป^๑ำ^๑ง^๑น^๑ั้น^๑น^๑า^๑ถ^๑น^๑ว^๑ิน^๑ท^๑ร^๑ก^๑ี^๑บ^๑ิน^๑พ^๑น^๑ส^๑าร แ^๑ห^๑่ง^๑ค^๑ำ^๑พ^๑ฤ^๑ค^๑า
 จ^๑าร^๑บ^๑ ป^๑ระ^๑ส^๑ง^๑ค^๑
- ๑ ส^๑ม^๑เ^๑็^๑จ^๑ร^๑า^๑ช^๑บ^๑พิ^๑ท^๑ร^๑ก^๑ี^๑ค^๑ิ^๑ค^๑ห^๑ฤ^๑ท^๑ิ^๑ย^๑ป^๑ด^๑ง ใน^๑อ^๑ร^๑ร^๑ถ^๑อ^๑น^๑ง
 บ^๑ห^๑ิง

- ๑๐ วันวารกาลอุบัติพราหมณถึง ชาติธรรมดำรง
สำนักนี้
- ๑๑ ขอสงฆ์บรรดาพุทธาวรรตระศักรัก กุศลอันนวยก
กิตาน
- ๑๒ กาลนี้มีพญามงคลพราหมณทรพาล มาขอมีตรี
มัลย์ สุกา
- ๑๓ ท้าวท่อนหวั้นไหวหฤทเยศวรรา ในสารสุภาวา
ทิพราหมณ์
- ๑๔ สมเด็จพระภูมิกิตมีหฤทัยงาม ไสมนัสในความ
บำเพ็ญ
- ๑๕ ประการทั้งชายชาติประกาศวิเลเฉียน ใญ่กรบ่า
เป็น ฤพาล
- ๑๖ ชายไค้ทวีพนันอันนาคเนกมากมาย ปริทาเกษม
สถาน บรม
- ๑๗ บินก็อุปไมยหฤทัยบรมพุท ขางกูรหน่ออุคตโม

๑ อาจยังศิขรินทรให้วิไลโก ลาหลเพราะเทโช
ขกั

๑ ปางท้าวจะอนุญาตวรราชมหิณี แก่พราหมณอันมี
ประสงค์

๑ จึงขอพระหัตถ์เฉวียงกรกุ่มพระกรองค์ นื่องท้าว
กำรงทรง กมล

๑ หัตถ์เบื้องสาคำก็ทรงวิมลคน ที่หลังชลาชล
ตระบัค

๑ เห็นอัมมพราหมณพงศ์ผจงจิตต์มนัส ปรารถนา
โดยอรรธ กถา

๑ ทานนี้จึงลุดังมโนรชนา คตโพ้นและอาคมา
อุบัค

๑ จงตรัสแก่ปรมาริสมพุทธรพิพัฒน์ ไปรคปวงคณา
ลัค วกถ

๑ แก่นครนิพพานสถานบรมสุขจน ขยำแคล้วนิพพานผล
ผกา

- ๑ แล้วเขื่อนไธยวิธาสุนทรสุภา นิตสารบัญญัติ
วิลัย
- ๑ โคมยงเขาวมัทรีตระศักรัตนไวย เรามี่เส่นหั้นใน
สุภา
- ๑ แท้เรารักพระสัพพัญญุตัญสหัสสา บึงเขาวชายา
อนนต
- ๑ ปางธอนญาตประสาทณมล อัครวรย์ลาจล
กัศาล ฯ

- ๑๕ กุศลขรรขรมญาณ ท้าวธำเพ็ญทาน ภริยา
- ๑ สกตวิธโลกา โลมะหังสา แสยงสยบ
 - ๑ ปลวีสหัสแผ่นภพ โลกยไหววย ธารธาร
 - ๑ อมรนิกรจักรวาฬ ร้องสรรเสริญสาร อการา
 - ๑ อมรนิกรภุมมา พฤกษเทวา ก็บินยล
 - ๑ อมรนิกรไธยงชน เวหาหาวหน ก็ปรีดา

- ๑ อมรนิกรนานา ชั้นฉกามา สุราลัย
- ๑ อมรนิกรสบไสมย เยี่ยมพิมานชัย สลอนชม
- ๑ นิกรขรรคณาพรหม พร้อมภิรมย์สม นมัสถวาย
- ๑ อมรนิกรปวงปราช บุษปยานขาย ขจรคนธ
- ๑ อัยสรนิกรยัณยล จัษฎายาน พิมานทอง
- ๑ อัยสรนิกรเนืองนอง ข้างจำเรียงสนอง เสนาะเลียง
- ๑ อัยสรนิกรจยเคียง กิตประสานเลียง ศุริยางค์
- ๑ อัยสรวรสุรางคณา ร้องสรวรเสริญกลาง ชลาลัย
- ๑ วรุณพิบูลย์โยกโยย สาธุการไพบ ก็ชานชื่น
- ๑ วรุทธประทุฐเกลื่อนเป้น เมฆพยับเย็น ยเยือกคง
- ๑ ทินกรขรรขรรยง ยดคะคลุ้มพง พนากร
- ๑ วิวิธวิจิตรการากร จันทร์แจ่มพร ทิวาวัน ฯ

- ๒๑ ไ้ เบื้องบรรพเฒ่ามาศธรทงัน วิมลจลาบรร-
 พตอ้อนอัญ ชลลค
- ๑ หิมพานต์กาลศัพทบันญา สกลกลบ
 - สัตว์ทั้งปวงหิ ฤทธรรษา

- ๑ ชุณสารหาญคุมหิมา วิมลวิจิตร
โกญนาสา ชุณแสนลง
- ๑ ก้องกึกไพรพฤกษแสนสอง พยัคฆ์คณคณของ
ขบประเปรียงคนอง พนัสสถาน
- ๑ สัหราชลงเชิงกำเกิงพาล พลพหลหาญ
คุหาข่มปาน ทำลายชាយ
- ๑ กษัตริย์เขาประลองทราย มฤคพิภพหลาย
ข้างตระหลบผาย ตระลึงหลง
- ๑ สัตว์ในไพรพฤกษเคี้ยวทอง กมลวิมลปลง
ต่างคณาสง สำเนียงถวาย
- ๑ นรสิงห์สังคนัสคนองราย กิณรินกิณรชาย
รำบ่าเรอถวาย พรท่านไท ฯ
- ๑๖ นานาพฤษยาแนวใน พนเวชพิไลย
พิเศษชรอุ่มพุ่มพง
- ๑ ลมทวนขวนกิ่งล้มลง นฤนาทบรรยง
ก็อ่อนคือนกรกิณรี

๑ บุง ^๑ ยาง ^๑ หูก ^๑ วาง ^๑ เส ^๑ ม ^๑ ก ^๑ ส ^๑ ม ^๑	โคก ^๑ สน ^๑ น ^๑ น ^๑ ท ^๑ รี
ตะ ^๑ พิ ^๑ ตะ ^๑ พ ^๑ ช ^๑ ย ^๑ ช ^๑ ด ^๑ ง	
๑ เก ^๑ ท ^๑ แก ^๑ ว ^๑ แ ^๑ ว ^๑ ต ^๑ า ^๑ ค ^๑ ห ^๑ า ^๑ ค ^๑ ป ^๑ ร ^๑ ง	ป ^๑ ร ^๑ ุ ^๑ ป ^๑ ระ ^๑ ป ^๑ ระ ^๑ ย ^๑ ง ^๑ ค ^๑ ุ
ช ^๑ ง ^๑ โค ^๑ ตะ ^๑ โก ^๑ โย ^๑ ช ^๑ กา	
๑ พ ^๑ ู ^๑ ม ^๑ เร ^๑ ียง ^๑ เห ^๑ ียง ^๑ ห ^๑ ัน ^๑ ค ^๑ ัน ^๑ ธา	โพ ^๑ ท ^๑ เล ^๑ เพ ^๑ กา
ส ^๑ ม ^๑ อ ^๑ แ ^๑ ส ^๑ ม ^๑ แ ^๑ ค ^๑ เค ^๑ ย ^๑ น	
๑ แ ^๑ ส ^๑ ง ^๑ ส ^๑ ัก ^๑ ร ^๑ ัก ^๑ ร ^๑ ุ ^๑ ย ^๑ ร ^๑ ัง ^๑ เร ^๑ ียน	ไ ^๑ ฝ ^๑ เ ^๑ า ^๑ ก ^๑ ข ^๑ า ^๑ ก ^๑ เ ^๑ ียน
แ ^๑ ล ^๑ เ ^๑ ย ^๑ น ^๑ ก ^๑ ท ^๑ ุ ^๑ ม ^๑ ค ^๑ ม ^๑ กา	
๑ ก ^๑ ุ ^๑ ก ^๑ เท ^๑ อ ^๑ ตา ^๑ เส ^๑ อ ^๑ สา ^๑ ขา	ก ^๑ อ ^๑ ก ^๑ ำ ^๑ จำ ^๑ ปา
พ ^๑ ว ^๑ า ^๑ ม ^๑ ะ ^๑ ค ^๑ ำ ^๑ ชา ^๑ นา ^๑ ง	
๑ ก ^๑ ุ ^๑ ค ^๑ ค ^๑ าง ^๑ ล ^๑ าง ^๑ ล ^๑ ิง ^๑ ป ^๑ ริง ^๑ ป ^๑ ร ^๑ าง	ท ^๑ ร ^๑ าง ^๑ ไ ^๑ ท ^๑ ร ^๑ ไ ^๑ กร ^๑ ร ^๑ ำ ^๑ ง
เส ^๑ ลา ^๑ ส ^๑ ล ^๑ ำ ^๑ ง ^๑ า ^๑ ง ^๑ น ^๑ ว ^๑ ล	
๑ ฝ ^๑ ล ^๑ ิ ^๑ ก ^๑ อ ^๑ ก ^๑ อ ^๑ ก ^๑ ฝ ^๑ ล ^๑ ฝ ^๑ ิ ^๑ ก ^๑ ฝ ^๑ วน	ร ^๑ ก ^๑ ห ^๑ ่อ ^๑ น ^๑ ค ^๑ ว ^๑ ร
แ ^๑ ล ^๑ เ ^๑ ย ^๑ น ^๑ อ ^๑ ย ^๑ ั ^๑ ค ^๑ ิ ^๑ ท ^๑ ร ^๑ ง ^๑ ฝ ^๑ ล	
๑ น ^๑ า ^๑ น ^๑ า ^๑ ว ^๑ ิ ^๑ ห ^๑ กา ^๑ โ ^๑ ย ^๑ ง ^๑ ล	จ ^๑ ั ^๑ ย ^๑ ิ ^๑ ก ^๑ ไ ^๑ ช ^๑ ั ^๑ น
ล ^๑ ะ ^๑ ว ^๑ น ^๑ ล ^๑ ะ ^๑ เว ^๑ ง ^๑ เว ^๑ หา	

๑ เชื้อวณายหาพลโลกา
พิลาสร้องสาธุการ

๑ บ้างจับชบเซาเนานาน
เอนเกล้าพรรณา

๑ การเวกเฉกว่ายเวหา
แลบินบินน่วงงุน

๑ ไข่เชิงรุกพรณ
อุโฆษเสียงขสน

๑ ฟ้าแลบแปลบเปรียงเสียงสี
เสทอนสท้านทวันไหว ฯ

๑ ฝ้ายสินธธารสา
ก้องกึกพิภพใน

๑ ที่ฟองคนของคลื่น
พดผ่งกระทังธาร

๑ หมอกกลุ้มคคลุ่มมัว
ทนเด่นรคมขม

ท้วยสรุเสียงสา

เห็นอพฤษพิศาล

ไริ่ของยาทา

ฝนกาลท้วยบุญ

หนาทยถพิ

ครชลชลาลัย

ชลเชียวฉะฉ้าน

คกรก ครน กเคอคกาล

กกระฉกรลชกลม

ทิศทวัธวาม

วรโพธิญาณ

๑ มัจฉาคณาเนา

ว่ายแหวกถดแตกธาร

๑ กุมภีลแล่มังกร

ทาสกาในวาริน

๑ ฉนากฉลามก็ตามเกลี้ยว

เหราและราหู

๑ ต่างต่างก็ผูกพัน

กุหลิมโนใน

๑ สยสรวพโลกา

เอิกเกริกตระหลบสถาน

๑ ครั้นคลายสัจสังข

ท้าวตรีท้าวหัยล

๑ กุขวยอำนาจนาฏ

เกลือกห่อนประพฤติกัตาม

๑ แต่หากว่าเกรงกุ

จักเคียดว่ากุจำ

ชด็เรกมากมาน

ชลรลชกกระฉอกฉิน

วรรณาคาณิน

ทรเล็กพระพานค

ชลเชียวกระสินธุ

จรวายกระไลไคล

ชลสาธุการไกร

จิตต์โมทนาทาน

อัครรย์กับันดาล

ทศทิศรราถล

ภพโลกยสากถ

กลดชัยคคิความ

วรราชแก่พราหมณ

จิตต์กุอำเภอท่า

กัณยอยู่บพรายคำ

จิตต์แกล้งประจากเขาว

๑ ให้ชายชราพาธ

ชนชาติโลกเฉา

จักโกรธพิโรธเรา

กลใดใคร่แจ้งสาร

๑ ทวีเสรีเรศก็ย้าย

วรพักตรภูบาล

ทศนายพาพาล

วรจักรชายา ฯ

๒๘ ๑ บัณฑิตเทพี

วราชมัตรี

มีศรีสุนทรา

ยลพระสวามินทร์

ธิดาจันทร์ทศนา

วิมลพัศตรา

กานดาตรีใน

๑ รอยราชบพิตร หมองหมางนางจิตต์ ไ้ว่างหญ่ไทย
 แห่งซ้ายขวา เคียงอ้อมไสย จึงเจ้าจอมไทร
 เหลือบแลแปรภู

๑ คึกแล้วขนาน

ประนมก้มกราบ

ทูลถามพระภู

มีก็จกลใด

ในข้าพฐ

จึงแลแปรภู

พัศตรามัตรี

๑ คึกว่านุชนาฏ

เคียดเคืองเบี่ยงบาท

วราษสามิ

ไซ้เชิงจำนง

จงจิตต์ผิดที่

ห่อนคึกคึก

กึ่งท้าวแหงนาง

๑ พระเป็นภักดา ข้าเป็นบริจา พระองค์แต่ปาง
ทรงเยาว์เท่าถึง บัดนี้มาชนาง ว่าข้าใจจริง
คำกลเกลียดฉัน

๑ พระองค์ประสิทธิ์ ประสาทขนิษฐ ให้เป็นทานอัน
อุดมแก่พราหมณ์ ตามแต่ทรงธรรม ข้าสุจริตอัน
กุศลยินดี

๑ แม่เจ้าปราธนา รัตนมาศนানা สิ่งสรรพอันมี
ขอพระภรรคา ชายข้ามทวี เขาทรพยทั้งนี้
ให้พราหมณ์ตามใจ

๑ ฤาพระปราธนา มางสโลหิตา จิตต์ดวงทรวงใน
ขอท้าวหระแหะ แตรและให้ไป ตามอัชฌาไสย
พฤตมาประสงค์

๑ พระสทนต์บริษัณ สุนทรมธรส ทูลแถลงโดยจง
สาธการา โมทนาคว้ยองค์ ท้าวน้องปลื้มปลง
จิตต์ร่วมบำเพ็ญ

๑ บัณฑิตอ้อมเวศ อันแก้งแปลงเพศ เป็นพราหมณ์
 ลำไฉญ แจ้งพระไทยท้าว ทั้งสองโดยเห็น ศรัทธา
 บำเพ็ญ ทั้งสองเสมอกัน

๑ จิงเทวโองการ แก่พระภูบาล สั่งสอนโดยบรรพ
 ข้าศึกคือนาร คุมพลเนื่องนันต์ มาหวังประจัญ
 ประจัญเหตุไทย

๑ คือนมจิวิยยัง ขาปธรรมจำยัง ให้บำชัดใจ
 พระขณฺณธรรม คือขรรค์อันไกร ตักโมหประไลย
 พ่ายแพ้ฤทธา

๑ ท้าวอันคือนัย เนตรดวงหฤทัย พระองค์อันปรา
 กฏปลดปลิกให้ เป็นทานมหา อุดมศรัทธา
 จิงกาลอัครวรย์

๑ ข้าเถาอินทรี มโนเปรมปรีย์ ในทานนักษัตรณ์
 สาธุการา โมทนามหันต์ แต่ข้างงัน
 แก่เถาไผ่สม

๑	วิคามัทธราช	ประกอบเชิดชาติ	กษัตริย์อุดม
	องค์พระอิศรา	บุตราบรม	กรุงสัตยชัยสม
	ศักดิ์สองครองควร		

๑	ขอถวายไว้คง	ในเบื้องบาทของสุ	ประวิทย์ดลยสงวน
	ให้สองพระองค์	ภียโยยิ่งยวน	บำเพ็ญมูลมวญ
	ยลยิ่งยนิคิ		

๑	เมื่อจักสำแดง	พระองค์ให้แจ้ง	แก่สองกษัตริย์
	จึงมีลีลนาท	ประกาศวาทิ	ว่าตุนัน
	ใช้พราหมณ์อื่นไกล		

๑	คือท้าวสักโก	อันทรงเทโช	จอมเทวโลกใน
	ท้าวคงสาสวรค์	ฉชันตรงไทร	จำนงใจ
	มาหวังถวายพร		

๑	ทั้งแปดประการ	แต่พระภยาธ	จึงแปลงเพศจร
	จากฟ้ามาดิน	กลดินคึงขร	วงกฎบวร
	อาศรมศาลา		

๑ แม้ท้าวประสงค์ พระพรไทจง รัยไว้ย่ำคธา
 ข้าจักประสิทธิ์ พรอันเกษญา ถวายแด่ภูวนา
 ไทยราชฤทัย

๑ แล้วจึงเหาะขึ้น อากาศฟ้างพื้น เลื่อนลอยอยู่ใน
 ลำแสงเดโช วโรเรืองไร สว่างพงไพร
 อากาศกุฎิ

๑ ครุฑทั้งทึนกร เสด็จเชวร จากเหลี่ยมศิริ
 เยี่ยมยอดยุคนธร หมกเมฆวาคี รุ่งเรืองบุรี
 แจ่มแจ้งคัคณานต์ ฯ

๑ ส้มเค็ญพระเพสสัน ครอบราชภูบาล
 แจ่มในฤทัยสาร จิตต์ปรีติเปรมปรา

๑ จึงมิชโยงการ วิหารอรรธสारा
 แก่เทวราชา วัชรินทรทันโต

๑ หนึ่งข้าจะสรวมพร วรสิทธิอวยไชย
 ให้บำชัคบันเทาน ชนกาพิโรธเรา

๑ จงเรียบพหลหมู่
 มาเชิญคำเนิรเรา
 ๑ โอศุรย์สมบัติใน
 ทุเรศนิมิตตของ
 ๑ หนึ่งปางเสวยรมย์
 ผู้พิศประทุษฐก
 ๑ ขอข้าเมตตาทิศา
 ปล่อยปลดให้ร้อกร
 ๑ หนึ่งหมู่ทลิตก
 เชิญใจไ้ไ้
 ๑ หนึ่งหญิงอุยัทรพ
 ขย้าถุกออย่าถุกกาย
 ๑ ให้เราภิรมย์ชม
 นัองท้าวมัทรีไท
 ๑ หนึ่งสองพระองค์เอา
 ของพระชนมา

จักรงค์เสด็จเทา
 ยรยาตรคั่นครอง
 พิชัยเชตอครสนอง
 ภพแผ่นธราดล
 สขสมสตาผล
 ชนโทษอันถึงมรณ
 มิตรภาพอาทร
 ชนมชีพคงคั่น
 กระจายกอนไคคั่น
 ฟ่านกัณเภาอย่าถุกกาย
 จิตต์เราอย่ามุงหมาย
 ภริยาบุรุษใด
 สขสมสำราญใน
 ประวิษัคัธตรา
 รสราชกมารา
 ยุสมันจำเวญนาน

๑ ขอเชิญผู้ไถ่ครอง
ยศเกียรติไฉน

๑ อนึ่งเราเสด็จถึง
ของอบัติฝน

๑ หนึ่งราชทรัพย์ใน
เราวยอำนาจ

๑ ขอได้ทิวรรณ
อย่ามีจิตต์เหินหวง

๑ หนึ่งขอประกอบทาน
ครัทธาคงวายชี

๑ ชันคุลีศาสวรรค์
ลงสู่ปฐวิสน

๑ แล้วไฉนขอเป็น
ทนต์แจ้งพระธรรมมา

๑ อัญญาการุณการพร
เราขอประสิทธิ์พลัน

ภาพแผ่นสุภาธาร

ขจรทั่วอากาศ

นคเรศโสภณ

รัตนเจ็ดประการกาล

ณพระคลังอันม้วนมาน

แก่ยากทั้งปวงปวง

บริบูรณ์เต็มดวง

ทรัพย์นั้นอย่ายินดี

กิลอันอุคคัมภี

วิตเราอบัติชน

ครันสันกรรมกว่ายชนม์

อิตระกุลกษัตรา

วรพุทธศาสดา

บริบูรณ์โดยบรรพ

วรเทศสยสรวรพ

สหัสสนัยของอวย

- ๑ ให้เสด็จสำเร็จกิจ
 วจนินทรบรรพชา
 ๑๒ สหิณณังจึงขอ
 ขัตติยานิคม
 ๑ อีกขอพรพิพัฒน์
 นรนาถมหิศร
 ๑ วัชรินทรมาน
 จะสัมฤทธิพรไพ
 ๑ ขมินานปิตุราช
 จักรงคไสว
 ๑ จรเพชระนิมนต์
 ขสผู้ศิรา
 ๑ นัคเรศมหิต
 จิตต์เจตนพระองค์
 ๑ วรบาทประพฤติ
 สุริยวิไลย

มโนรณิรมย์รวย
 พิสดารประการสม ๖
 พรนาถบรม
 จิตต์ชอวรพร
 ศรีสวัสดิคิบรร
 วรสิทธิโม
 ศกสารวโร
 อวิสุทิมไห
 วรบาทครรรไล
 พยุหยาถลิลา
 วรพทธพระคา
 จรครองภพคง
 อิมหายคยง
 ก็ระสมฤทธิย
 วรจิตวิไลย
 คิลลัขำเพ็ญ

๑ กุศลสันนิยา

ปรโลกจักเป็น

๑๖ แล้วอวยพรพาทธำม

ธำธากษัตริย์ยักกาล

๑ เหาะขึ้นยังทิพยพิมาน

ขึ้นเป็นนิवासอมรินทร์

๑ เสวยทิพย์โอร่าอาจิณ

ประนมบังคมขมขมาลย์

๑ ขึ้นปวงอัยสรนงพาล

ทั้งสามพริ้วบุญ

๑ หนึ่งจิตราศุภสัน

วิมลลักษณะลาภวรรณ

๑ หนึ่งสุชาดาคำกัน

ลอลอขององค์อร

๑ หนึ่งสุธรรมาภวสมร

ละองค์แลองค์ทรงลักษณ์

จะจำเวญผลเห็น

สุขสมบริบูรณ์ ฯ

จอมเทวก์ทุก

ดาวคงศาสดาน

ทวยเทพยเทพิน

มहिยมัฆวาน

ทรรูปเพ็ญบุรณ

ทรงโฉมเฉกฉิน

ทั้งสามสุนทร

๑ สุรางค์สาวสวรรค์ตระศักร์ เฝ้าบำเรอรักษ
ทั้งดาวประกายศศิธร

๑ สมศรีสมสวัสดิ์สมสมร สมบัติอมร
พิเศษประเสริฐสมบุรณ

